

NBO-004-016201

Seat No. _____

B. Ed. (Basic) (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May - 2017

**CC - 3A : Philosophical & Sociological
Foundation of Education**

(કેળવણીની તાત્વિક અને સમાજશાસ્ત્રીય આધારશિલા)

Faculty Code : 004

Subject Code : 016201

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૬
- (૧) તકલીના ઉદ્યોગ દ્વારા ક્યા-ક્યા વિષયનું જ્ઞાન મળે છે ?
- (૨) કેળવણી એ જીવનની એક જરૂરિયાત છે ? સ્પષ્ટ કરો.
- (૩) તત્ત્વજ્ઞાન જીવનના ક્યા-ક્યા પાસાઓનો અભ્યાસ કરે છે ?
- (૪) વ્યાવસાયિકરણ કેવી રીતે થાય છે ?
- (૫) “નઈ તાલીમનો વિદ્યાર્થી ખેડૂત બનવામાં ગૌરવ અનુભવશે” આ વિધાન સ્પષ્ટ કરો.
- (૬) માર્યાદિત કેળવણી એટલે...
- (૭) પ્રકૃતિવાદની વિશેષતાઓ લખો.
- (૮) આધુનિકીકરણ કોને કહી શકાય ?
- ૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : ૨૪
- (૧) નઈતાલીમની દૃષ્ટિએ કેળવણીના મહત્ત્વના ત્રણ હેતુઓ લખો.
- (૨) નાનાભાઈ ભટ્ટના મતે શાબ્દિક શિક્ષણ કરતા જીવનલક્ષી શિક્ષણ વધુ ઉપયોગી છે. કારણ કે...
- (૩) સામાજિક પરિવર્તનનું સ્વરૂપ ટૂંકમાં સમજાવો.
- (૪) વિકર હુગોના મતે શાળા કેવી હોવી જોઈએ ?
- (૫) સ્ત્રી શિક્ષણના વિકાસમાં યોગદાન આપનાર સન્નારીઓ નામની યાદી તૈયાર કરો.

- (દ) વાસ્તવવાદના પ્રકારો જણાવો.
- (ઝ) નવીનીકરણ દ્વારા સામાજિક પરિવર્તન કેવી રીતે આવે છે ?
- (ચ) વર્ધા સંમેલનમાં કયા ચાર ઠરાવો પસાર કરવામાં આવ્યા હતાં ?
- (લ) ગાંધીજી સ્વયં શિસ્તાના આગ્રહી હતા કારણ કે.....
- (૧૦) સમવાય શિક્ષણ પદ્ધતિની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ છ પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ આપો : ૩૦

- (૧) સ્ત્રી કેળવણીને વ્યાપક બનાવવા માટે સરકારશ્રીની યોજનાઓનાં નામ લખી કોઈ એક યોજના વિશે વિસ્તારથી લખો.
- (૨) રવિન્દ્રનાથ ટાગોરના મતે કેળવણીના ધ્યેયો જણાવી. કોઈ પણ બે ધ્યેયો વિશે વિસ્તારથી લખો.
- (૩) મૂલ્યશિક્ષણનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો વિગતે સમજાવો.
- (૪) વર્તમાન શિક્ષણ વિદ્યાર્થીઓનું ચારિત્ર્ય ઘડતર - નિર્માણ કરી શકે તેવું છે. ચર્ચા કરો.
- (૫) સ્વામી વિવેકાનંદના મત પ્રમાણે અધ્યયન - અધ્યાપન પદ્ધતિ મુદ્દાસર વર્ણવો.
- (દ) આધુનિકીકરણ, વૈશ્વિકીકરણ અને ખાનગીકરણની સામાજિક પરિવર્તનમાં ભૂમિકા જણાવો.
- (ઝ) છાત્રાલયમાં વિદ્યાર્થીઓ સમૂહમાં રહીને કેવી-કેવી પ્રવૃત્તિઓ કરે છે ? વિસ્તારથી વર્ણવો.
- (ચ) પદયાત્રા દ્વારા પ્રકૃતિમાંથી મળેલ અનુભવો તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.